İlgili Kanun / Madde
5510 S. SSGSK/41
506 S. SSK/ek-5

YARGITAY
10. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2024/7308
Karar No. 2026/2667
Tarihi: 05.03.2026

●FİİLİ HİZMET SÜRESİ ZAMMI (İTİBARI HİZMET SÜRESİ)
●FİİLİ HİZMET SÜRESİNDEN YARARLANMAK İÇİN ZARARLANDIRICI ETKENLERE MARUZ KALARAK ÇALIŞMASININ DA GEREKMESİ

ÖZETİ: Mahkemece davacının 2004 yılına kadar bildirilen hizmetleri için itibari hizmet süresi verilmesi isabetli ise de, dosya içinde bulunan bilgi ve belgelere göre davacının 2004 yılında üretim şefi olması ile birlikte ayrı bir odasının bulunduğu, odasının ise baskı makinelerine 15-20 metre uzaklıkta olduğunun tespiti karşısında davacının 2004 yılından sonra ek 5. maddede sayılan zararlı etkenlere maruziyeti hususunun tam ispatlanmadığı görülmektedir.
Mahkemece davacının 2004-04.03.2009 tarihleri arasındaki hizmetleri açısından gerekirse yeniden keşif yapılarak ve bordro tanıkları dinlenerek ayrı bir odası bulunan ve üretim şefi olarak görev yapan davacının ek 5. maddenin II numaralı bendinde belirtilen zararlı etkenlere maruz kalarak çalışıp çalışmadığı ya da ne kadar süre maruz kalarak çalıştığı hususları açık ve net olarak belirlenmeli ve varılacak sonuca göre bir karar verilmelidir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalılar vekilleri tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten ve Tetkik Hâkimi Birgül Ünlü tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; davacının davalı işverenin Osmanpaşa cad. No: 21/Güneşli/Bağcılar/İstanbul adresinde bulunan matbaa işyerinde 02.09.1996-04.03.2009 tarihleri arasında üretim sorumlusu olarak çalıştığını, iş akdinin sona erdiği 0.03.2009 tarihinde 2200,00 TL aylık net ücret aldığını yine davacının 02.09.1996-04.03.2009 tarihleri arasında kesintisiz ara vermeden çalıştığı halde eksik hizmet bildirimi yapıldığını belirterek davacının belirtilen tarih aralığındaki eksik hizmetlerin tespitini, gerçek prime esas kazancının tespitini ve belirtilen süredeki çalışmaları için itibari hizmet süresi verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı Kurum vekili cevap dilekçesinde; davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalılar vekilleri tarafından istinaf başvurusunda bulunulması üzerine Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı istinaf başvurusunun esastan reddine karar verilmiştir.

V.TEMYİZ

A. Temyiz Sebepleri

1.Davalı işveren vekili temyiz dilekçesinde; kararın eksik araştırma ve inceleme sonucu verildiğini beyan etmektedir.

2.Davalı Kurum vekili temyiz dilekçesinde; kararın eksik araştırma ve inceleme sonucu verildiğini beyan etmektedir.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, hizmet tespiti, prime esas kazanç tespiti, itibari hizmet süresi tespiti istemine ilişkindir.

1-Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hakim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalılar vekillerinin aşağıdaki parağrafların kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2-İtibari hizmet süresi, ağır ve yıpratıcı işlerde çalışanların erken yıpranmaları nedeniyle kanun koyucu tarafından belirlenmiş erken emeklilik sağlayan düzenlemelerden biridir. İtibari hizmet süresi fiilen olmayan ancak kanun koyucu tarafından verilen imkân nedeniyle varsayılan bir sürenin sigortalılık süresine eklenmesi şeklinde ortaya çıkmaktadır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun Ek 5. maddesinde 506 sayılı Kanun'a göre sigortalı sayılanların, aşağıda sayılan görevlerde geçen sigortalılık sürelerine, bu sürelerin her tam yılı için, hizalarında gösterilen süreler, sigortalılık süresi olarak

eklenir dedikten sonra tabloda "II" numaralı bentte "Basım ve gazetecilik iş yerlerinden 1475 sayılı Kanun ve değişikliklerine göre çalışan sigortalılar "ın;

a) Solunum ve cilt yoluyla vücuda geçen gaz veya diğer zehirleyici maddelerle çalışılan iş yerleri,

b) Fazla gürültü ve ihtizaz yapıcı makine ve aletlerle çalışarak iş yapılan işyerleri,

c) Doğrudan doğruya yüksek hararete maruz bulunarak çalışılan işyerleri,

d) Fazla ve devamlı adali gayret sarf edilerek iş yapılan işyerleri,

e) Tabii ışığın hiç olmadığı ve münhasıran suni ışık altında çalışılan işyerleri,

f) Günlük mesainin yarıdan fazlası saat 20.00'densonraçalışılarak yapılan işyerlerinde geçen çalışmaları için itibari hizmet süresi verilmesi gerektiğini düzenler.

İnceleme konusu davada, davacının 02.09.1996-04.03.2009 tarihleri arasında geçen çalışmaları için itibari hizmet süresi verilmesini talep ettiği, Mahkemece talep gibi davanın kabulüne karar verildiği ancak Mahkemece verilen itibari hizmet süresi tespiti ile ilgili kararın 2004 yılı ve sonrasının eksik araştırma ve incelemeye dayalı olduğu anlaşılmaktadır.

Mahkemece davacının 2004 yılına kadar bildirilen hizmetleri için itibari hizmet süresi verilmesi isabetli ise de, dosya içinde bulunan bilgi ve belgelere göre davacının 2004 yılında üretim şefi olması ile birlikte ayrı bir odasının bulunduğu, odasının ise baskı makinelerine 15-20 metre uzaklıkta olduğunun tespiti karşısında davacının 2004 yılından sonra ek 5. maddede sayılan zararlı etkenlere maruziyeti hususunun tam ispatlanmadığı görülmektedir.

Mahkemece davacının 2004-04.03.2009 tarihleri arasındaki hizmetleri açısından gerekirse yeniden keşif yapılarak ve bordro tanıkları dinlenerek ayrı bir odası bulunan ve üretim şefi olarak görev yapan davacının ek 5. maddenin II numaralı bendinde belirtilen zararlı etkenlere maruz kalarak çalışıp çalışmadığı ya da ne kadar süre maruz kalarak çalıştığı hususları açık ve net olarak belirlenmeli ve varılacak sonuca göre bir karar verilmelidir.

Yukarıda belirtilen maddi ve hukuki olgular gözetilmeksizin yazılı şekilde hüküm tesisi usul ve yasaya aykırı olup, bozmayı gerektirir.

VI.KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Temyiz olunan İlk Derece Mahkemesi kararına karşı istinaf başvurusunun esastan reddine ilişkin Bölge Adliye Mahkemesi kararının **ORTADAN KALDIRILMASINA,**

İlk Derece Mahkemesi kararının **BOZULMASINA,**

Peşin alınan temyiz harcının istek halinde ilgilisine iadesine,

Dosyanın İlk Derece Mahkemesine, bozma kararının bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,

05.03.2026 gününde oybirliğiyle karar verildi.